

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.052/2024/8/II.

Felperes: felperes (cím2)

Felperes képviselője: Nagykanizsai 1. sz. Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: dr. Noll László ügyvéd)

Alperesek:

I. rendű alperes: alperes1 (cím4)

I. rendű alperes képviselője: Bíró Gergely Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Bíró Gergely ügyvéd)

II. rendű alperes: alperes2 (cím8)

II. rendű alperes képviselője: Dr. Szilágyi Sz. Bernadett Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Szilágyi Sz. Bernadett ügyvéd)

III. rendű alperes: alperes3 (cím6)

III. rendű alperes képviselője: Bíró Gergely Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Bíró Gergely ügyvéd)

IV. rendű alperes: alperes4 (cím7)

A per tárgya: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása

Elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

Fellebbezéssel támadott határozat száma: 9.G.42.006/2020/65/I. számú ítélet

Fellebbezést benyújtó fél: I. és III. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatja, a keresetet a III. rendű alperessel szemben elutasítja;

az I. rendű alperes felelősségét 47.026.000 (Negyvenhétmillió-huszonhatezer) forintra leszállított összeg tekintetében állapítja meg, azzal, hogy ezen összeg erejéig felel azért, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezők követeléseinek kielégítése teljes mértékben meghiúsulhat;

mellőzi annak rendelkező részéből a 2015. március 4-i időpont megjelölését;

a felperesnek fizetendő 1.115.000 (Egymillió-száztizenötezer) forint elsőfokú perköltség, valamint az államnak járó 36.000 (Harminchatezer) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére a IV. rendű alperessel egyetemlegesen az I. rendű alperest kötelezi;

az I. és a III. rendű alperes által előlegezett 96.000 (Kilencvenhatezer) forint szakértői díjból 48.000 (Negyvennyolcezer) forint viselésére az I. rendű alperest kötelezi;

egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. rendű alperesnek 648.000 (Hatszáznegyvennyolcezer) forint elsőfokú és 150.000 (Százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150.000 (Százötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a 65/I. sorszámu – a 9.G.41.622/2023/20. számú végzése értelmében a II. rendű alperessel szemben hatálytalan – ítéletével megállapította, hogy az I-III. rendű alperesek a cég1 „felszámolás alatt” (a továbbiakban: adós) vezető tisztségviselőiként, a IV. rendű alperes a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló tagjaként, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2015. március 4-ét követő fennállása alatt a vezetői feladatokat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ezáltal 151.146.035 forint hitelezői követelés kielégítése megghiúsult a felszámolásban, ezért az alperesek felelőssége egyetemleges. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 1.115.011 forint perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket. Kimondta, hogy az I. és III. rendű alperesek az előlegezett perköltséget viselik.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzített releváns tényállás lényege – összefoglalva – a következő:

[3] Az I. rendű alperes 2013. augusztus 5. és 2016. március 11., a II. rendű alperes 2016. március 11. és 2016. június 29., a III. rendű alperes pedig 2016. június 29. és 2017. február 28. napja között az adós társaság ügyvezetője volt. A IV. rendű alperes, aki 2013. augusztus 2. napjától az adós tagja, a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt, az adós társaság ügyeit úgynevezett „árnyékdirektorként” intézte.

[4] Az adós társaság hulladékfeldolgozással foglalkozott. A helység1 telepén alternatív tüzelőanyagot állított elő, amelynek a cég2-be szállításáról a cég2-vel 2015. július 30. napján kötött szállítási szerződése volt. Az adósnek logisztikai szempontok miatt szüksége volt egy közbenső lerakatra, ahol a helység1-en előállított úgynevezett SRF anyagot ideiglenesen tárolhatta a cég2-be való beszállítás előtt. Ezt a célt szolgálta a felperessel a helységnév1-i helyrajzi szám1-, helyrajzi szám2- és helyrajzi szám3- helyrajzi számú ingatlanokra (a továbbiakban: ingatlan) vonatkozóan kötött bérleti szerződés.

[5] A cég2- részére az adós a szerződésük alapján folyamatosan szállított és egy ideig a vevő fizetése is folyamatos volt, az ebből származó bevétel az adós társaság nyilvántartásaiban szerepelt. A cég2 a 2015 végén rendelt, leszállított áru ellenértékét már nem fizette meg.

[6] A cég2-ben tárolt SRF tüzelőanyag 2016. szeptember 10. napján kigyulladt, a tüzeset oka öngyulladás volt. Az adós társaság jogi képviselőn keresztül kötbér megfizetése iránti felszólítást küldött a cég2-nek a beszállított áru ellenértékének megfizetése érdekében.

[7] A tüzeset után a 2016. szeptember 12. napján felvett jegyzőkönyv szerint a cég2- ajánlatot kívánt tenni az adósnek a megsemmisült tüzelőanyag miatt, az áru árának megfizetése azonban elmaradt.

[8] A peres felek közötti bérleti szerződéses kötelemben a felperes a IV. rendű alperessel közölt jognyilatkozatokat.

[9] Az adós az ingatlanon nem veszélyes hulladék kezelését, ártalmatlanítását kívánta végezni, ezért arra vonatkozóan 2015. februárban nem veszélyes hulladék kezelésére engedélykérelmet nyújtott be. Az engedélyt nem kapta meg. Az illetékes hatóság 2015. március 4. napján megtiltotta a területen folytatott ipari tevékenységet, s eltiltotta az adóst attól, hogy az ingatlanon hulladékot tároljon. Az adós ezért 2015. április 3. napján felmondó nyilatkozatot közölt a felperessel, amelyet az szerződésszegésnek minősített, és felszólította a társaságot, hogy gondoskodjon a bérlemény területén tárolt összes fűtőanyag és hulladék elszállításáról. Az adós társaság a területet nem adta át és azon változatlanul jelentős mennyiségű alternatív hulladék alapanyag és egyéb hulladék volt.

[10] A felperes az adós ellen a bíróságl-on 24.500.000 forint használati díj megfizetése iránt keresetet indított. A IV. rendű alperes az adós képviselőjében fellépve, a jogvita tárgyalásos rendezését indítványozta, s a peres eljárás során elismerte, hogy az adós kereskedelmi igazgatójaként ténylegesen ő hozta meg a társaság döntéseit.

[11] A felperes és az adós társaság között újabb jogvita is kialakult, melynek kapcsán a bíróság további 23.868.085 forint és késedelmi kamatai megfizetésében marasztalta az adóst.

[12] A felperes által előzetes bizonyítás iránt kezdeményezett közjegyzői nemperes eljárás során 2015. szeptember 16. napján tartott helyszíni szemle alapján szakértői megállapítást nyert, hogy az ingatlan jelentős környezeti károsodást szenvedett, állaga megrongálódott. A bíróság hitelezői kérelemre 2017. február 28-i kezdő időponttal elrendelte az adós társaság felszámolását. A felperes mint hitelező bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igénye 54.262.480 forint, melyet a felszámoló visszaigazolt.

[13] A felszámolási eljárás során a bíróság által jóváhagyott, 2018. február 28. napi fordulónappal készült I. számú közbenső mérleg szerint az adós volt ügyvezetője felvette a felszámolóval a kapcsolatot, átadta a tevékenységet záró mérleget, de az iratok nem voltak teljes körűek, továbbá házipénztár címén 10 forintot adott át. A tevékenységzáró mérleggel egyezően a nyitó mérleg szerint az adós 86.248.000 forint készlettel, 89.704.000 forint követeléssel, 649.000 forint pénzeszközzel és 83.000 forint értékű immateriális javakkal rendelkezett. A kimutatott készlet vagyoni értéket nem képviselt, a követelés nem volt valós, a pénzeszköz átadása nem történt meg, azt a IV. rendű alperes kezelte, azzal nem számolt el. A III. rendű alperes 2016. szeptember 28. napján feljelentést tett a rendőrségen.

[14] A bíróság a felszámolási eljárást 2019. november 8-i végzésével egyszerűsített módon befejezte és az adós jogutód nélküli megszüntetéséről rendelkezett, mely végzése a jelen per megindításakor még nem emelkedett jogerőre.

[15] A törvényszék által rögzítettek szerint a felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I-III. rendű alperesek az adós társaság vezető tisztségviselőiként, a IV. rendű alperes pedig ügynevezett árnyékdirektorként, a 2015. március 4. napján beállott fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállása alatt a vezetői feladatokat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ezáltal a felszámolásban 475.110.118 forint hitelezői követelés kielégítése meghiúsult, ezért az alperesek felelőssége egyetemleges.

[16] A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját azzal az indokolással jelölte meg 2015. március 4. napjában, hogy a hatóság nem veszélyes hulladéknak az ingatlanon történő kezelésétől és ártalmatlanításától ekkor tiltotta el határozatával az adóst.

[17] A felperes előadta, hogy a szállítási szerződés alapján beszállított tüzelőanyag átvétele után az alperesek kötelesek lettek volna eljárásokat indítani a tüzelőanyag vételárának megfizetése érdekében. Elmulasztották továbbá a tüzesetben megsemmisült tüzelőanyaggal kapcsolatos kártérítési igény érvényesítését is. A megsemmisült tüzelőanyag értékét a mérlegben nem szerepeltethették volna, így a felszámoló nem tudott követeléseket behajtani, az adóst illető jogokat érvényesíteni.

[18] A felperes állította továbbá, hogy a főkönyvi kivonat szerint a IV. rendű alperes a 2017. január 1. és 2017. február 27. közötti időszakot megelőzően vett fel a társaság számlájáról 64.897.715 forintot. Az I-III. rendű alperesek felelnek azért, hogy a IV. rendű alperesnek lehetősége volt a társaság számlájáról ezt az összeget felvenni és elmulasztották az ennek visszakövetelése iránti intézkedéseket, holott a büntetőeljárás iratai szerint is tudtak arról, hogy a IV. rendű alperes jelentős összeget vett ki az adós házipénztárából. Önmagában

egy büntető feljelentés megtétele nem elegendő az ebből fakadó felelősségük alóli mentesülésükhöz.

[19] A felperes hivatkozott arra is, hogy a rendelkezésére álló iratok szerint az adós társaság külföldi partnere 2016. január 22. és 2017. február 28. között biztosan utalt át ellenértéket az adós külföldi bankszámlájára. Más eljárásban készült szakvélemény alapján pedig az is állítható, hogy több számla fiktív volt, továbbá a felszámolási eljárás adataiból kitűnik, hogy a tevékenységzáró mérlegben szereplő követelés nem volt valós, az abban feltüntetett készlet vagyoni értéket nem képviselt.

[20] A felperes végül állította, hogy az alperesek nem tettek eleget a környezeti károsodás megelőzésére, a kármentesítésre vonatkozó kötelezettségüknek sem, a bérlemény területén veszélyes anyagnak minősülő hulladékot hagytak hátra, ami miatt a felperessel szemben hatósági eljárás indult.

[21] Az I. és a III. rendű alperes vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felperes által megjelölt kezdő időpontját, azt az adós felszámolása elrendelését megelőző napra tették. Hivatkoztak arra: az adósnak nem volt lehetősége megállapítani, hogy az erőműben mennyi fűtőanyag semmisült meg, ezért a könyv szerinti készletérték módosítása nem volt lehetséges. Állították, hogy az adós iratanyagának átadása egészében megtörtént, ezt a felszámolóbiztos az aláírásával elismerte. Aláhúzták, hogy amikor a törvénytelen gazdasági manőverek és a szabálytalan pénzkezelés kiderült, az I. rendű alperes már nem volt ügyvezető. A IV. rendű alperes eltűnése után számszerűsítették a hiányt, a 2015 évi mérleg készítésekor felderítették a fiktív számlákat, ezt követően a feljelentés haladéktalanul megtörtént. A pénztárhiányt a tulajdonossal szembeni követelés értékének megfelelően átvezették.

[22] Hangsúlyozták, hogy a bérelt területen tárolt dolog nem hulladék, hanem alternatív tüzelőanyag volt. Állították, hogy 2015. március 4. napján az adós még jelentős értékű készlettel és követeléssel rendelkezett, s azért vált fizetéseképtelenné, mert a készlete egy része senkinek sem felróható módon megsemmisült és az adós követeléseit a vezető tisztségviselőknek nem sikerült behajtaniuk. Kiemelték, hogy az adós sohasem tárolt hulladékot a helységnevl-i telephelyen. A II. és a IV. rendű alperes a perben ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[23] Az elsőfokú bíróság a döntése jogi indokolása keretében idézte a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1)-(3) bekezdését, e jogszabályi rendelkezések részletes értelmezése mellett.

[24] Ezt követően az alábbiakat fejtette ki:

[25] Tényként látta megállapíthatónak, hogy az alperesek nem úgy jártak el az adóst megillető követelések érvényesítése érdekében, ahogyan az a tisztségviselőktől a hitelezővédelem érdekében elvárható lett volna. Az, hogy az I. rendű alperes feljelentést tett a III. rendű alperessel együtt, mert véleményük szerint a IV. rendű alperes sikkasztást követett el, még nem mentesíti őket a tisztségviselői felelősség következményei alól.

[26] Más eljárásban készült szakvélemény szerint – melyre a felperes a jelen perben bizonyítékként hivatkozhatott – az adós likviditása 2015. és 2017. között kritikus volt: a társaság saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimuma alá csökkent. A saját tőke 2014. évben sem érte el a törzstőke felét. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:189. § (1) bekezdése alapján az ügyvezető kötelessége késedelem nélkül összehívni a taggyűlést, illetőleg annak döntéshozatalát kezdeményezni a szükséges intézkedések megtétele céljából.

[27] A szakértői vélemény azt bizonyítja, hogy az adós házipénztárának egyenlege 2014. december 31. napján 11.157.715 forint volt, amely összeg 2015. december 31. napjára

63.417.489 forintra emelkedett. A társaság 2015. évben indokolatlanul nagy készpénzforgalmat bonyolított le. A szakértő szerint a fizetéseképtelenség bekövetkeztét részben a „fiktívgyanús” ügyletek következtében kialakult veszteség, valamint a 63.471.000 forint házipénztárhiány okozta. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2015. május 25. napján bekövetkezett, 2015. december 31. napján pedig már biztosan fennállt.

[28] Az I. rendű alperes a törvényben előírt kötelezettségeit nem elvárhatóan teljesítette a „vagyonvesztéses helyzet” rendezése érdekében. A vezető tisztségviselő felelőssége az, ha illetéktelen személy hozzáférhet az adós számlájához és az adós vagyont csökkentheti.

[29] Az I. és a III. rendű alperes 25 olyan ügylettel összefüggő jogvita helyzetet jelöltek meg, amelyek kapcsán állításuk szerint a felszámoló intézkedéseket tehetett volna, ám elmulasztotta. Azt azonban nem jelölték meg, hogy konkrétan mikor és milyen kötelezettség teljesítésének elmulasztását értékelték úgy, hogy ennek következményeit a hitelező felperesnek is viselnie kellene. Az I. és a III. rendű alperesnek meg kellett volna jelölnie és igazolnia, hogy a könyvekben milyen bizonylatok alapján szerepelhet 86.248.000 forint követelés.

[30] A szakértői bizonyítás nem támasztotta alá, hogy az I. és a III. rendű alperes biztosította volna a felszámolási vagyon integritását, tisztségviselői feladataikat a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időszaka alatt végig az összhitelezői érdekek figyelembevételével látták volna el; nem bizonyított, hogy a felszámoló felelősségébe tartozott volna az általuk hivatkozott tételek kapcsán a felszámolási vagyon integritásának további megőrzése. Noha a „fiktívgyanús” ügyletek a likviditási mutatóra közvetlenül nem hatnak ki, az eredményességi mutatóra azonban hatással lehet, ha a beszámolóban valótlán ügyletek szerepelnek; ha pedig egy ügylet nem valósul meg, de azt kifizetik, az rontja a társaság eredményét.

[31] A IV. rendű alperes másik per bírósága előtt tett nyilatkozata a perben bizonyítékkul szolgált az árnyékvezetői minőségére.

[32] A felszámolási zárómérleg szerint a felszámolási eljárásban 475.110.118 forint hitelezői igényt terjesztettek elő, amely a felszámolásban nem térülhetett meg. Az alperesek a jelen perben bizonyítottan nem úgy jártak el, ahogy az összhitelezői érdekek figyelembevétele mellett elvárható lett volna az adóst a vele szerződő erőművel szemben megillető 86.248.320 forint készletmegsemmisülés miatti igény, valamint a IV. rendű alperes által az adóstól jogosulatlanul elvont 64.897.715 forint visszatérítése iránti követelés (összesen 151.146.035 forint) érvényesítése érdekében.

[33] A törvényszék további tanúk kihallgatását mellőzte, részben a vonatkozó indítványok következtetlensége, részben az okirati és a szakértői véleménnyel való bizonyítás eredménye miatt.

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletét az I. és a III. rendű alperes fellebbezéssel támadta, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan a megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérve.

[35] Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését abban jelölték meg, hogy felszámolóbiztos felszámoló (helyesen: felszámolóbiztos) és tanúl ügyvéd tanúkénti kihallgatásának nem adott helyt, erre irányuló, szabályos indítvány ellenére. felszámolóbiztos esetében az indítványt az indokolta, hogy átadták neki a folyamatban lévő peres eljárások iratait, amelyek segítségével a társaság jelentős követelését érvényesíteni lehetett volna. tanúl

ügyvéd pedig nyilatkozni tudott volna a társaság követeléseinek érvényesítéséről, mind a cég2-vel szembeni eljárás, mind a IV. rendű alperes elleni büntetőeljárás tekintetében.

[36] Hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes részére rossz címre kézbesítette az iratokat, ami véleményük szerint csak az egész elsőfokú eljárás megismétlésével orvosolható.

[37] Az elsőfokú bíróság ítéletéről a következők miatt látták úgy, hogy nem felel meg az anyagi jognak:

[38] Megsértett anyagi jogszabályi rendelkezésként a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének utolsó mondatát kiemelve, nem értettek egyet az alperesek felelősségének egyetemlegességével, mivel álláspontjuk szerint az ehhez szükséges akaratközösség nem állhat fenn olyankor, amikor az ügyvezetők egymást váltva végzik a társaság vezetését, mint az adott esetben. E körben hivatkoztak a BDT2012. 2619. számon megjelent jogesetre.

[39] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját illetően – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 306. § (3) bekezdésének megsértésére hivatkozva – aláhúzták, hogy e körben a bizonyítás a felperesre hárult. Kifejtették: az elsőfokú bíróság ítéletének [81] {helyesen: [80]} szakasza – önmagának és a rendelkező résznek is ellentmondóan – más szakértő véleményére hivatkozva azt állapította meg, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2015. május 25-én bekövetkezett, s 2015. december 31. napján pedig már biztosan fennállt. Ehhez képest a szakértő ténylegesen azt állapította meg, hogy a társaság fizetéseképtelenséggel való fenyegetettsége a végrehajtási eljárásokkal összefüggésben legkorábban 2015. május 25. napján vált ismertté a vezetők számára, e fenyegetettség azonban megszűnt a tartozás rendezésével. Utalva az ÍH2013. 37. számú jogeset II. pontjára, hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság hibásan értelmezte a szakvéleményben foglaltakat. Emlékeztettek arra, hogy vitatták a szakértő kompetenciáját és ellenezték a más eljárásban kirendelt szakértő véleményének felhasználását.

[40] A felelősség alóli mentesülésük kapcsán a Cstv. 33/A. § (4) bekezdését hívták fel a törvényszék által megsértett jogszabályként.

[41] E kérdésben részletezték, hogy a cég2-höz kapcsoló 86.248.320 forint adósi követelés érdekében pert indítottak a Tatabányai Járásbíróság előtt ügyszám2 ügyszám alatt. Kiemelték azt is: a cég2- részére átadott tüzelőanyag nem teljes mértékben, csupán részben semmisült meg.

[42] A bűncselekményből származó kár kapcsán előadták, hogy ez csak 2016. I. negyedévében vált ismertté az akkori ügyvezetés előtt, amit követően azonnal megtették a szükséges intézkedéseket. Ezen kívül a IV. rendű alperes által okozott pénztárhiányt a társaság követeléseként állították nyilvántartásba, az tehát nem vészett el a cég vagyonából, az érvényesíthetősége nem szűnt meg, nem évült el, csupán a felszámoló nem érvényesítette azt.

[43] Állították, hogy a gazdaságos működést a IV. rendű alperes tevékenysége ásta alá az általa okozott pénztárhiánnyal. A szakértő töredékes iratokból dolgozott, mert a felszámolónak teljeskörűen átadott iratanyag a felszámolónál később tartott házkutatáskor már csak hiányosan állt rendelkezésre. Előadásuk szerint a IV. rendű alperes úgy okozott 63.471.000 forint pénztárhiányt, hogy viszonylag hosszabb időn át, fiktív számlákkal módszeresen megtévesztette a társaság vezetését, a tevékenységét kisebb részletekben végrehajtva. A pénztárhiány először 2016 első harmadában vált gyanússá az I. és III. rendű alperesek számára, akik ekkor saját költségen átnézték a társaság könyvelését. Ennek következtében derült fény arra, hogy a IV. rendű alperes pénztárhiányt okozhatott. Amint a könyvelési vizsgálat meghatározta ennek pontos összegét, az I. és a III. rendű alperesek feljelentést tettek, a pénztárhiányt a IV. rendű alperessel mint taggal szemben fennálló

követelésként kezelték, s felszólították annak megfizetésére. A IV. rendű alperes elérhetetlenné vált, és azóta is az. A IV. rendű alperes a társaság kereskedelmi igazgatója volt, nem volt tehát illetéktelen személy, a munkaköréhez tartozott a társaság pénztárának kezelése, a beszállítók kifizetése. A polgári per helyett a feljelentés, a biztosítási intézkedés, vagyoni zár alá vétel kérése, valamint polgári jogi igény bejelentése az adott helyzetben a társaság vagyonának biztosítására célravezetőbbnek látszott a lényegesen időigényesebb polgári eljárásnál, amely mellett a IV. rendű alperesnek nagyobb esélye lett volna arra, hogy kivonja magát a teljesítés alól. E kérdés kapcsán a BDT2016. 3499. számon megjelent jogesetre hivatkozással kiemelték: a jelen ügyben csalárd összejátszás vagy a hitelezők kijátszása fel sem merült, így az I. és III. rendű alperesek nem tartozhatnak helytállási kötelezettséggel a bűncselekményből fakadó kárért.

[44] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[45] Fellebbezési ellenkérelmében kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság betartotta a bizonyítás lefolytatására vonatkozó eljárási szabályokat és indokoltan mellőzte a fellebbezésben említett tanúk kihallgatását. Az alperesek felszámolóbiztos tanúkénti megjelölése kapcsán az elsőfokú bíróság figyelmeztetése ellenére nem jelölték meg, hogy állításuk szerint mikor és milyen kötelezettség teljesítését mulasztotta el a felszámoló, s tanú kihallgatásával kapcsolatosan sem tettek perfelvételi nyilatkozatot.

[46] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és a bizonyítékok között helyesen vette figyelembe a más eljárásban kirendelt szakértő véleményét, amelyből tényként voltak megállapíthatók az adós társaság likviditásával kapcsolatosan az ítéletben rögzített tények. A szakértői vélemény 2. számú melléklete vizsgálta a „fiktívgyanús” ügyleteket, melyek alapján megállapította, hogy ilyen ügyletekkel összefüggésben, 2015. december 8. és 2016. február 1. napja között két társaság részére összesen 32.890.000 forint kifizetése történt meg, ami az I. rendű alperes felelősségét egyértelműen megalapozza.

[47] Az elsőfokú bíróság indokoltan helyezkedett arra az álláspontra, hogy az I., III. és IV. rendű alperesek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem a hitelezői érdekek figyelembevételével jártak el, s a felelősségük egyetemleges. Olyan mérlegadatokat közzétételével, amelyek nem felelnek meg az adós valós vagyoni helyzetének, nem teljesíthető a mérleg jogszabály szerinti letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség. Az adott esetben a megsemmisült tüzelőanyag értékét a mérlegben nem lehetett volna szerepeltetni, így a felszámoló nem tudott követeléseket behajtani, az adós társaságot megillető jogokat érvényesíteni.

[48] Végül aláhúzta: az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a döntését részletesen indokolta, a bizonyítás eredménye a másodfokú eljárásban csak korlátozottan mérlegelhető felül, egyes bizonyítékokból eltérően levonható következtetés erre nem adhat alapot.

[49] Az ítéltábla a következőkkel pontosítja és egészíti ki a tényállást az elsőfokú bíróság által az I. és a III. rendű alperes indítványára beszerzett, a Fővárosi Törvényszék előtt ügyszám4 számon keletkezett felszámolási iratok; szakértő1 igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszakértő nyilvántartási szám1 nyilvántartási számú, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kirendelésére a ügyszám3 bü. számú büntetőügyben készített – az elsőfokú bíróság által a felperesnek mint más eljárásban kirendelt szakértő véleményét a Pp. 306. § (1)-(2) bekezdése

alapján felhasználni engedélyezett – szakvéleménye (a továbbiakban: szakvélemény); valamint a büntetőügy rendelkezésre álló egyéb iratai alapján:

[50] Az adós társaság felszámolója az adós felszámolása során az I. számú közbenső mérleghez készített szöveges jelentése szerint, a felszámolás folyamatáról adott beszámolója keretében az adós társaság tulajdonában álló körülbelül 6.000 tonna SRF tüzelőanyag tekintetében azt a tájékoztatást nyújtotta a bíróságnak, hogy az „a cég2-nél van elhelyezve. Az anyagkészlet tulajdonképpen darált kommunális hulladék. Az ott elhelyezett készletből 2016 szeptemberében és októberében - a tűzoltói jelentés szerint - öngyulladás miatt kb. 1.000 tonna anyag megsemmisült. A készlet vagyoni értéket nem képvisel, viszont kezelése (mely 0-24 órás emberi felügyeletet igényel) jelentős költséget generál a felszámolási eljárásban közvetetten és a cég2 részére közvetlenül. [...] A hulladékkészleten a cég2-nek jelzálaga van.”. A felszámoló mindezt a felszámolás egyszerűsített módon történő befejezése iránti kérelmében is megismételte.

[51] A felszámoló a felszámolás egyszerűsített módon történő befejezését vagyonihiány miatt kezdeményezte.

[52] A Fővárosi Törvényszék az adós felszámolási eljárását befejező ügyszám4/43. számú végzése indokolásában egyebek mellett rögzítette, hogy az adós tevékenységet záró mérlegében kimutatott 89.204 ezer forint követelést a felszámoló „jogi és gazdasági megalapozottság hiányában” kivezette.

[53] A szakértő az adós likviditásának kérdésében a szakvélemény 7. oldalán azt a megállapítást tette, hogy „a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2015. évben következhetett be, de 2015.12.31-én már biztosan fennállt”. Hozzátette továbbá, hogy „a társaság fizetéseképtelenséggel való fenyegetettsége a végrehajtási eljárások összefüggésében legkorábban 2015.05.25-én vált ismertté a vezetők számára a ügyszám5 sz. eljárás indításakor, azonban a fenyegetettség megszűnt a tartozás rendezésével”. Ezen eljárást illetően a szakvélemény rögzítette, hogy 2015. június 12. napján szűnt meg.

[54] A szakértő a szakvélemény 8. oldalán az adós könyvelésében szereplő adatokból megállapította, hogy a házipénztár egyenlege 2014. december 31-én 11.157.715 forint volt, mely összeg 2015. december 31. napjára 63.417.489 forintra emelkedett, majd átvezetésnek köszönhetően 2016. augusztusára szinte nulla forintra csökkent. A házipénztár összegének alakulásával kapcsolatban a szakvélemény 9. oldalán részletezte, hogy a szokásostól eltérő pénztári kiadások voltak a cég3-nek és a cég4-nek történt kifizetések, melyekre 2015. október-december hónapokban és 2016. január-március hónapokban is 16.445-16.445 ezer forint, azaz összesen 32.890 ezer forint megfizetése történt meg. E kifizetésekkel kapcsolatban a 10. oldalon rögzítette, hogy a cég3 és a cég4 számláin átutalásos fizetési mód szerepelt és azok fizetési határideje többnyire még nem járt le, amikor a pénztárból kifizették azokat.

[55] Az I. és a III. rendű alperes sikkasztás miatt 2016. május 28. napi keltezéssel tett feljelentést a IV. rendű alperes ellen, melyben úgy fogalmaztak, hogy „a magatartásával [...] a könyvelés tájékoztatása szerint több mint 63 millió forintnyi kárt okozott” az adós társaságnak. Feljelentésükben polgári jogi igényt is bejelentettek.

[56] Az I. rendű alperes fellebbezése részben, a III. rendű alperes fellebbezése teljes egészében alapos.

[57] Az elsőfokú bíróság a tényállást az ítéltábla által beiktatott pontosításokon és kiegészítéseken túlmenően – az ügy érdemi eldöntésére kiható, lényeges eljárási szabálysértés nélkül – helyesen állapította meg, abból azonban az I. rendű alperes tekintetében részben, a III. rendű alperes vonatkozásában pedig egészében téves jogi következtetésre jutott.

[58] Az ítéltábla mindenekelőtt kiemeli, hogy a fellebbező alperesek elsődleges fellebbezési kérelme alapjaként megjelölt eljárási szabálysértésekre történő hivatkozással nem ért egyet.

[59] A tényállás szabad megállapításának a Pp. 263. §-ában rögzített elve a bíróság számára lehetővé teszi, hogy mellőzze a fél által indítványozott bizonyítás lefolytatását, amennyiben azt a tényállás felderítéséhez nem tartja szükségesnek. E döntését a Pp. 346. § (5) bekezdése értelmében az ítéletében indokolnia kell, aminek az elsőfokú bíróság a jelen esetben eleget tett.

[60] A II. rendű alperes részére helytelen címre történt kézbesítések hibája – az I. és a III. rendű alperes fellebbezési hivatkozásától eltérően – a többi alperessel szemben nem igényelte a lefolytatott elsőfokú eljárási cselekmények megismétlését. Azt pedig, hogy a jelen másodfokú eljárásban felülbírált ítélet a II. rendű alperessel szembeni rendelkezése tekintetében – a Pp. 139. § (6) bekezdése szerint az idézések kézbesítéséhez fűződő jogkövetkezmények hatálytalanságával azonosan – hatálytalan, az elsőfokú bíróság a 9.G.41.622/2023/20. számú végzésében megállapította és ebből fakadóan, 9.G.41.622/2023. számon a II. rendű alperessel szemben a szükséges eljárási cselekményeket megismételte.

[61] Az elsőfokú bíróság ítéletének eljárásjogi felülbírálatára irányuló fellebbezési kérelem tehát nem volt alapos.

[62] Az anyagi jogi felülbírálat körében az ítéltábla előrebocsátja:

[63] Az ítéltábla a per első másodfokú tárgyalásán meghozott II. számú végzésében a Pp. 370. § (4) bekezdése alapján közölte a felekkel, hogy az elsőfokú bíróságától eltérő anyagi jogi álláspontja folytán azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság pervezetése nem volt megfelelő (elmaradt) az alperesek felelősségének egyetemlegessége kérdésében, ami a fellebbező fél kérelmére vehető figyelembe. Ezért egyúttal felhívta a fellebbező alpereseket, hogy 8 napon belül jelentsék be, kéri-e az említett kérdéshez kapcsolódóan az elsőfokú bíróság nem megfelelő anyagi pervezetésének figyelembevételét, melynek esetében a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján fog eljárni.

[64] A fellebbező alperesek jogi képviselője a fenti végzést tartalmazó 5. sorszámú jegyzőkönyvet 2024. szeptember 12. napján letöltötte, az ítéltábla felhívására azonban bejelentést nem tett. Ezáltal a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (4) bekezdése értelmében érdemben nem foglalkozhatott az elsőfokú bíróság eljárásának az alperesek felelőssége egyetemlegességének kérdésével kapcsolatos anyagi pervezetés szempontjából történő vizsgálatával, így a fellebbezések által meghatározott, alábbiaknak megfelelő korlátok között gyakorolhatta az anyagi jogi felülbírálati jogkörét.

[65] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. §-a rendezi. E § (3) bekezdésének adott esetben jelentőséggel bíró a) és c) pontja szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során – egyebek mellett – a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti, és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti [a) pont], a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti [c) pont].

[66] A Pp. 370. §-a szabályozza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait.

[67] Ennek (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[68] A 371. § (1) bekezdésének – adott ügyben releváns – b) és d) pontja úgy rendelkezik, hogy a fellebbezésben – a beadványra vonatkozó alaki kellékek mellett – határozott kérelmet kell feltüntetni arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [b) pont], továbbá azt az anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, kivéve, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának nem feltétele a jogszabálysértés [d) pont].

[69] Az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelése csak a fenti eljárásjogi keretek között bírálható felül.

[70] A felperes kereseti kérelme úgy szólt, hogy „az alperesek [...] a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét – 2015. március 4. napját – követően feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ezáltal 474.760.988 forint összegű hitelezői követelés kielégítése megghiúsult [...]”.

[71] Keresetlevelében egyúttal „II. Érvényesíteni kívánt jog” címszó alatt úgy fogalmazott, hogy keresetét „a Cstv. 33/A. §-ára” alapítja, s e jogszabályhely alapján „annak megállapítását kéri, hogy az alperesek mint a gazdálkodó szervezet vezetői a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet

bekövetkezését követően a vezetői feladatai(ka)t nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent és a hitelezők követeléseinek kielégítése meghíúsult”.

[72] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletének rendelkező részében azt állapította meg, hogy „[...] alperesek [...] a vezetői feladatokat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, ezáltal 151.146.035 forint hitelezői követelés kielégítése meghíúsult a felszámolásban [...]”.

[73] A Cstv. 2017. július 1. napja óta hatályos 33/A. § (1) bekezdése úgy szól: A hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghíúsulhat. E bekezdés alkalmazásában a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó tevékenységnek minősül az is, ha a vezető elmulasztotta a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket, és ennek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghíúsulhat. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

[74] Amint az elsőfokú bíróság maga is helytállóan leszögezte az ítélete [71] bekezdésében, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése több törvényi tényállást állít fel: az első eset, amikor a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartása következtében az adós vagyona csökken; a második fordulat szerinti eset pedig az, ha a vezető magatartása a vagyonsökkenésen kívüli (attól eltérő) más okból meghíúsíthatja a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítését.

[75] A fentiek szerint a felperes kereseti kérelme önmagában, tartalmilag arra enged következtetni, hogy a felperes a keresetét a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára (más okra) kívánta alapítani; míg a keresetlevél „II. Érvényesíteni kívánt jog” címmel ellátott fejezetében írtak – tartalmuk szerint – az első fordulatra (vagyonsökkenésre) hivatkozásként értelmezhetők. Az elsőfokú bíróság ítéleti rendelkezésének megfogalmazása a vezetői felelősség második fordulat alapján történő megállapításának felel meg. [Megjegyzi az ítéltábla, hogy a törvényi tényállás – szemben az elsőfokú ítélet rendelkező részével – nem befejezett meghíúsulásról, hanem annak lehetőségéről szól, amikor a „meghíúsulhat” igealakot használja.]

[76] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nem fellebbezett; s a jogorvoslati kérelmükben azt a fellebbező alperesek sem sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmét úgy értelmezte, hogy az a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatán alapszik, valamint azt sem támadták, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében írt összegű hitelezői követelés kielégítésének a vagyonsökkenéstől

eltérő, más okból való meghiúsulásának lehetőségéért állapította meg a felelősségüket, anélkül, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata szerinti törvényi tényállásnak (vagyoncsökkenéstől különböző, „más oknak”) megfeleltethető tényt állapított volna meg, hanem a vezetői felelősséget – valójában – vagyoncsökkenésnek minősülő tényekből vonta le.

[77] A fent ismertetett eljárásjogi szabályok – különösen a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjára (is) utaló 370. § (1) bekezdés – folytán a fellebbviteli eljárásban csak azoknak az anyagi jogszabályoknak a megsértése volt vizsgálható, amelyeket a fellebbezők fellebbezésükben állítottak.

[78] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság által elbírált jogalap [Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulat] alapulvétele és az ahhoz rendelt tények inadekvát volta fellebbezéssel nem volt támadott, a másodfokú felülbírálat e kérdésekre sem terjedhetett ki.

[79] Mivel az alperesek felelősségét az elsőfokú bíróság (ténylegesen) vagyoncsökkenést eredményező vezetői magatartásokra alapította és annak mértékét azokra figyelemmel határozta meg, a másodfokú felülbírálatnak nem volt akadálya annak megítélése tekintetében, hogy a fellebbező alperesek releváns időszakban tanúsított, a törvényszék meggyőződése szerint a felperes által alappal hivatkozott magatartásaival okozati összefüggésben áll-e a cég2-vel szembeni 86.248.320 forint adósi követelés érvényesítésének elmaradásából, valamint a IV. rendű alperes tevékenységére visszavezetett 64.897.715 forint pénztárhiányból fakadó kár.

[80] A fellebbező alperesek jogorvoslati kérelmében foglaltakra tekintettel a fellebbviteli eljárásban vizsgálható (és vizsgálendő) volt továbbá a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja is.

[81] Az ítéltábla a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának megjelölését az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részéből mellőzte, mivel ezen időpont konkrét (dátum szerinti) megjelölése az ítélet indokolására tartozik.

[82] Az ítéltábla ugyanakkor nem ért egyet azzal, hogy az adós már 2015. március 4. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került volna, de azt az álláspontot sem osztja, hogy ez a helyzet – az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a rendelkező részben foglaltaktól eltérően megjelenő – 2015. május 25-i időpontban következett volna be.

[83] A szakvélemény alapján az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének időpontja kétséget kizáróan 2015. december 31. napjában állapítható meg, hiszen a szakvélemény egyértelműen leszögezte, hogy a vezetők előtt 2015. május 25-én ismertté válhatott fizetéseképtelenséggel fenyegetettség a ügyszám5 számú, 2015. június 12. napján megszűnt végrehajtási eljárással érintett tartozás rendezésével megszűnt; s biztosan csak 2015. december 31. napjára tette a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését.

[84] Az adós cég2-vel szembeni igénye kapcsán az ítéltábla mindenekelőtt aláhúzza, hogy a fellebbező alperesek A/12. alatt a felszámoló által is aláírt jegyzéket csatoltak a felszámolónak átadott dokumentumokról, amelynek 15. sorszáma alatt szerepel a cég2-hez mint ellenérdekű félhez kapcsolódó eljárás ügyiratainak átadás-átvétele. Az ítéltábla által kiegészített tényállás szerint a felszámoló az adós felszámolásának egyszerűsített módon történő befejezését csupán vagyonihiány miatt kezdeményezte, irathianyra nem hivatkozott, s a felszámolást elrendelő bírósághoz benyújtott előterjesztéseiből (közbenső mérleghez, zárómérleghez készített szöveges jelentésekből) nyilvánvaló, hogy az adósnak a cég2-vel kapcsolatos ügyéről tudott, annak részleteivel tisztában volt. A cég2-hez beszállított – tüzesetben részben megsemmisült – készlethez kapcsolódóan a felszámoló a felszámolást elrendelő bíróságnak tett nyilatkozata szerint úgy ítélte, hogy vagyoni értéket nem képvisel, ellenben közvetlenül a cég2-nél költséget generál; s azt is kijelentette, hogy azon a cég2-nek „jelzáloga” van. Az igényt a felszámolási eljárás során „jogi és gazdasági megalapozottság hiányában” a felszámoló leírta, amit a Fővárosi Törvényszék felszámolási eljárásban meghozott jogerős, ügyszám4/43. számú végzése mint közokirat igazol.

[85] Mindezek alapján a cég2 elleni adósi igények érvényesítésének elmaradása kapcsán a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősségre nem lehet következtetni, ami a Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében a felperes terhére értékelendő.

[86] A pénztárhiány vonatkozásában a szakvéleményből kiindulva, az elsőfokú bíróság által rögzítettekkel egyezően, az állapítható meg, hogy a házipénztár egyenlege 2015. december 31. napján – amely az ítéltábla megállapítása szerint egyben az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének kezdő időpontja – 63.417.000 forint volt, ami 2016 augusztusára szinte nulla forintra csökkent.

[87] A szakvélemény alapján – a szakértőnek arra a kérdésre adott válaszából, hogy az adós kereskedelmi igazgatója (a IV. rendű alperes) a házipénztár kezelésével összefüggésben pontosan mekkora összegű hiányt okozott – az állapítható meg, hogy 2015. december 31. napja után, tehát az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően (2016. január-március hónapokban) a szokásostól eltérő pénztári kiadás volt a cég3 és a cég4 részére („fiktívgyanús” ügyletekre) történt összesen 16.445.000 forint kifizetés, amely társaságok számláin átutalás fizetési mód szerepelt, de azok fizetési határideje jellemzően még nem járt le, amikor a kiegyenlítésük a pénztárból megtörtént.

[88] E szakértői megállapítások szerint a cég3 és a cég4 részére történt kifizetések tehát számlák alapján történtek. A szakértői vélemény az azokhoz kapcsolódó ügyletek esetlegesen fiktív voltáról csupán gyanút fogalmazott meg, arról azonban, hogy ez a feltevés beigazolódott-e, bizonyíték nem áll rendelkezésre. Abból pedig, hogy az említett számlákat a fizetési határidejük lejártát megelőzően egyenlítették ki, önmagában nem lehet arra következtetni, hogy az azok tárgyát képező ügyletek nem voltak valóságok.

[89] Ezért a cég3 és a cég4 részére 2016. január-március hónapokban teljesített pénztári kifizetések tekintetében ugyancsak nem állapítható meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség. (Az ítéltábla kiemeli, hogy ugyanezen társaságok részére 2015. október-december hónapokban, szintén 16.445.000 forint összegben teljesített pénztári kifizetés – azon túlmenően, hogy értelemszerűen nem terhelhette a házipénztár 2015. december 31-i 63.417.000 forint egyenlegét – nem az adósnak az ítéltábla által megállapított fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének időpontját követően történt, ezért a perben nem bír jelentőséggel.)

[90] A cég3 és a cég4 részére történt, releváns pénztári kifizetéseket meghaladó 46.972.000 forint pénztárhiány tekintetében elsőként azt szükséges kiemelni, hogy a fellebbező alperesek „a társaságnak több mint 63 millió forintnyi kárt” okozó pénztárhiány miatt 2016. május 28. napi keltezéssel tettek büntető feljelentést, tehát a pénztárhiány ekkor már nyilvánvalóan fennállt (bekövetkezett).

[91] A cégnyilvántartásba vezető tisztségviselőként csupán 2016. június 29. napjával bejegyzett III. rendű alperes vezetői magatartásával értelemszerűen nem hozható okozati összefüggésbe a tisztsége elfoglalását megelőzően kialakult hiány. Azt pedig, hogy a büntetőeljárásban tett polgári jogi igénybejelentés helyett célravezetőbb lett volna, ha a külön, polgári úton történő igényérvényesítést választja, a felperes nem támasztotta alá, erre az álláspontjára adekvát indokot sem hozott fel.

[92] A felszámolási iratokból egyébként a IV. rendű alperessel szembeni adósi követelést és a IV. rendű alperes ellen kezdeményezett büntetőeljárást illetően is kitűnik, hogy a felszámoló ezekről szintén tudott, s a IV. rendű alperestől még a tevékenységzáró mérlegben kimutatott, de a pénztárból valójában hiányzott 649.000 forint pénzeszköz behajtására sem látott reményt, ezért azt leírta.

[93] Mindezekre tekintettel a kereset a III. rendű alperessel szemben még részben sem lehetett alapos.

[94] Ellenben az ítéltábla abban egyetért az elsőfokú bírósággal, hogy az I. rendű alperes a vezetői tisztsége idején keletkezett, bizonylatokkal alá nem támasztott 46.972.000 forint pénztárhiány kapcsán nem mentesülhet a vezetői felelősség alól a III. rendű alperessel együtt tett feljelentésre hivatkozással.

[95] Az I. rendű alperesnek ugyanis – aki 2016. március 11. napjáig volt a társaság bejegyzett vezető tisztségviselője – vezető tisztségviselőként mindent meg kellett volna tennie a szakvélemény szerint 2016. január 1. napját követően keletkezett pénztárhiány kialakulásának megelőzése érdekében, úgy mint az adós társaságnál megfelelő pénzkezelési szabályzatok kialakítása és bevezetése, az alkalmazottaktól azok betartásának megkövetelése és ellenőrzése, a IV. rendű alperes kereskedelmi igazgatói tevékenységének alapos, rendszeres és érdemi figyelemmel kísérése. E vezetői hatáskörbe tartozó feladatok teljesítését azonban az I. rendű alperes nem bizonyította; nem is állította, hogy ezeknek eleget tett volna, csupán a pénztárhiány kialakulását követő – a tisztsége megszűnése után megtett – lépéseivel védekezett. Ezek azonban nem helyettesíthetik azokat az intézkedéseket, amelyek egy vezető tisztségviselőtől elvárhatók az irányítása alatt álló gazdasági társaság olyan szigorú, ellenőrzött pénzkezelési szabályrendszerének kialakítása érdekében, amely minimalizálni képes a pénztárhiány kockázatát. Ezen intézkedések hiánya egy fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő gazdasági társaság hitelezőinek érdekét figyelmen kívül hagyó magatartásnak minősül, és ebből fakadó kár esetén megalapozza a társaság vezető tisztségviselőjének a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló felelősségét.

[96] Az ítéltábla az előzőekben kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta.

[97] Az I. rendű alperes vonatkozásában a fellebbezés részben, a III. rendű alperes tekintetében egészben eredményes volt.

[98] Tekintettel arra, hogy a jelen per tárgyának értéke nem meghatározható, az I. rendű alperes első- és másodfokon egyaránt teljes egészében pervesztesnek tekintendő, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében – a IV. rendű alperessel egyetemlegesen – köteles megtéríteni az elsőfokú bíróság által a felperesnek megítélt elsőfokú perköltséget, valamint a meg nem fizetett kereseti illetéket, továbbá a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, melynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, az elsőfokú eljárásban felszámított ügyvédi munkadíj arányosításával, a 4/A. § (1) bekezdésére is figyelemmel állapította meg.

[99] Az I. rendű alperesnek a Pp. 83. § (5) bekezdése értelmében magának kell viselnie a III. rendű alperessel együtt előlegezett 96.000 forint szakértői díj 50%-át.

[100] Ugyanakkor a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni a III. rendű alperes első- és másodfokú perköltségét. A III. rendű alperes részére a másodfokú bíróság által megítélt elsőfokú perköltségből 600.000 forint az ügyvédi munkadíj és 48.000 forint a szakértői díj. Az ítéltábla a III. rendű alperes jogi képviselével felmerült ügyvédi munkadíjak összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), illetőleg (5) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2025. január 22.

Dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rápolti Barbara s.k.
előadó bíró

Dr. Mizerák Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)